



SVEA HOVRÄTT  
Mark- och miljööverdomstolen  
060201

**DOM**  
2024-01-10  
Stockholm

Mål nr  
M 11308-22

## ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2022-09-12 i mål nr M 3183-21, se bilaga A

## PARTER

### Klagande

NCC Industry Aktiebolag, 556302-3307  
170 80 Solna

Ombud: Advokaterna ANLI och EMSA

### Motpart

1. ARDE

2. MADE

3. GÖER

4. CHHÅ

5. Länsstyrelsen i Västra Götalands län  
403 40 Göteborg

## SAKEN

Tillstånd till deponi för inert avfall på fastigheterna A m.fl. i Vänersborgs kommun

---

Dok.Id 2008263

**Postadress**  
Box 2290  
103 17 Stockholm

**Besöksadress**  
Birger Jarls Torg 16

**Telefon**  
08-561 670 00  
08-561 675 50

**E-post:** svea.avd6@dom.se  
www.svea.se

**Telefax**

**Expeditionstid**  
måndag – fredag  
08:00–16:30

## MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom bestämmer Mark- och miljööverdomstolen att villkor 6.2 och 19 i Länsstyrelsen i Västra Götalands läns, miljöprövningsdelegationen, beslut den 29 juni 2021 (dnr 551-19527-2020) ska ha följande lydelse.

6.2. Bolaget ska upprätta en deponiplan där deponiområdets stegvisa utvidgning redovisas. Planen ska ges in till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan anläggningsarbetena påbörjas. Tillsynsmyndigheten får föreskriva ytterligare villkor som kan föranledas av den ingivna planen avseende utvidgningen av deponin och den geologiska barriären.

19. Arbetet med sluttäckning ska ske successivt. Sluttäckning av deponin ska vara klar så snart som möjligt efter avslutad deponering, dock senast två år efter avslutad deponering om inte tillsynsmyndigheten medger annat. När sluttäckningen är klar ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten för godkännande.

Senast sex månader innan verksamheten avslutas ska ett förslag till åtgärder för återställning av hela verksamhetsområdet redovisas till tillsynsmyndigheten.

---

## YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

**NCC Industry AB (NCC)** har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva det av mark- och miljödomstolen tillagda villkoret 6.2 samt ändra villkor 19 så att det ges samma lydelse som Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län har beslutat, nämligen följande.

### Villkor 19

Arbetet med sluttäckning ska ske successivt. Sluttäckning av deponin ska vara klar så snart som möjligt efter avslutad deponering, dock senast två år efter avslutad deponering om inte tillsynsmyndigheten medger annat. När sluttäckningen är klar ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten för godkännande.

Senast sex månader innan verksamheten avslutas ska ett förslag till åtgärder för återställning av hela verksamhetsområdet redovisas till tillsynsmyndigheten.

**Länsstyrelsen i Västra Götalands län** har medgett bolagets yrkanden.

**MADE** och **GÖER** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

**ARDE** och **CHHÅ** har getts tillfälle att yttra sig, men har inte hörts av.

## UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

**NCC** har anfört sammanfattningsvis följande.

### Villkor 6.2

Det villkor som mark- och miljödomstolen lagt till, villkor 6.2, innebär långtgående möjligheter för tillsynsmyndigheten att påverka verksamhetens drift och utformning

genom att föreskriva ytterligare villkor med anledning av deponiplanen. I vilken omfattning eller vad dessa villkor avser avhandlas inte närmare.

I domskälen har mark- och miljödomstolen anfört att Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vänersborg till miljöprövningsdelegationen framfört att föroreningshalten i de översta massorna vid sluttäckning av deponin inte bör överskrida KM (känslig markanvändning) eller naturliga bakgrundshalter i området. Domstolen har också skrivit att detta kan vara en lämplig utgångspunkt, men att det är en fråga som kan bestämmas i samband med att sluttäckning av de enskilda deponietapperna planeras.

Bolaget anser att delegationen är alltför långtgående och oförutsägbar. Föroreningshalter på sluttäckningsmassor är, likt föroreningshalter för sedvanlig mottagning för andra anläggningsändamål i efterbehandlingssyfte, en del av tillståndsramen för verksamheten och inget som ska lämnas åt tillsynsmyndigheten att i efterhand avgöra. Delegation ska endast avse frågor av mindre betydelse, vilket den aktuella frågan inte kan hänföras till. Villkoret utesluter inte heller att även andra frågor fastställs genom nya villkor, vilket skapar alltför stor osäkerhet kring tillståndets omfattning och ram.

Av de hydrogeologiska beräkningar som gjorts och redovisats framgår att det inte finns någon risk för påverkan på vattenskyddsområdet för Göta Älv och Vänersborgsviken.

Till bemötande av vad Statens geotekniska institut (SGI) har yttrat anförs att det inte föreligger några oklarheter kring omfattningen av den geologiska barriären. Både villkor och bolagets åtagande är tydliga i att det är den tidigare täktbotten och täktväggarna som kommer att anläggas med konstgjord biologisk barriär i form av ett metertjockt lerlager som successivt fylls på i takt med att deponin utvidgas. Vidare framgår av villkor 6 i miljöprövningsdelegationens beslut att tillsynsmyndigheten ska godkänna utförandet och tätheten innan deponering får påbörjas.

#### Villkor 19

Kraven på deponiers utformning fastställs i deponiförordningen (2001:512). Där framgår att för en inert deponi ska krav om geologisk barriär uppfyllas. För övriga

deponier, de som får ta emot icke-farligt avfall samt farligt avfall, ställs strängare krav. Anledningen till detta är att det på dessa deponeras avfall som lakar ut föroreningar.

En geologisk barriär är inte ett tätande skikt. Det är ett skikt som begränsar hur snabbt vatten passerar genom barriären. Uppfylls inte de krav som ställs på en geologisk barriär naturligt får en konstgjord geologisk barriär upprättas. Detta innebär inte att vatten likt en invallning eller ett tätskikt till fullo hålls kvar i konstruktionen.

Vid avslutande av en inert deponi, då bortpumpning av vatten avslutas, kommer ett jämviktsförhållande att uppstå med grundvattennivån i kringliggande mark där grundvatten långsamt rör sig genom deponin och den geologiska barriären. Då avfallets inneboende lakbarhet är så låg innebär det inte en risk för miljö eller hälsa.

I Näverdraget har de omfattande hydrogeologiska utredningarna visat att de naturliga förhållanden som råder uppfyller kraven på geologisk barriär. NCC har ändå åtagit sig att även anlägga en konstgjord geologisk barriär på deponins sidor och i botten som en extra marginal med syfte att tillmötesgå oron som närboende framfört. I en skrivelse inför huvudförhandlingen i mark- och miljödomstolen åtog sig bolaget att sluttäcka med lermassor på samma sätt som man beskrivit att man har för avsikt att konstruera den konstgjorda geologiska barriären på deponins sidor och botten. Bolaget åtog sig alltså inte att avsluta deponin med ett sådant tätande skikt som domstolen i domslutet ställt krav på och som är i enlighet med de krav som ställs på deponier för icke-farligt avfall. Bolaget ifrågasätter att mark- och miljödomstolen utan påvisbara skäl har valt att ändra de förutsättningar som gäller generellt för inerta deponier.

**Länsstyrelsen** har anfört sammanfattningsvis följande.

Det saknas skäl att föreskriva lika stränga krav på sluttäckning som om det var fråga om en deponi för icke farligt avfall. Området bedöms inte vara särskilt känsligt och omfattas inte av miljökvalitetsnormer för grundvatten. Bergformationen används för grundvattenuttag i viss omfattning men avstånden till närmaste brunnar är långt och risken för påverkan låg.

Materialet som ska hanteras på platsen ska vara inert och kräver i normalfallet ingen täckning alls. Det krav på anläggande av en geologisk barriär under och på sidorna av utfyllnaden som föreskrivits i villkor har, i kombination med den sedimentationsdamm som kommer att anläggas för att omhänderta förekommande lakvatten, bedömts som tillräckliga skyddsåtgärder för att motverka negativ påverkan på recipienten. Bolaget har utöver det åtagit sig att genomföra en enklare täckning som en extra skyddsåtgärd för att minska mängden vatten som infiltrerar.

De uppgifter som ska finnas i den kvalitetssäkringsplan som domstolen beslutat i villkor 19 bedöms i stora delar kunna ingå i den avslutningsplan som bolaget ska upprätta och hålla uppdaterad enligt villkor 18 i miljöprövningsdelegationens beslut. Vad gäller upphävande av villkor 6.2 anser länsstyrelsen att även denna del till viss del redan regleras i villkor 18, då planering av deponins uppbyggnad måste göras löpande för att få till en god stabilitet inför sluttäckningen.

**MADE** och **GÖER** har anfört sammanfattningsvis följande.

Med anledning av att deponin har placerats i vad som kan liknas vid en grundvattentäkt, med kapacitet att försörja över 400 hushåll med vatten, måste alla tänkbara försiktighetsåtgärder vidtas för att undvika en framtida kontaminering med en miljökatastrof som följd. Varje objekt är unikt och måste bedömas utifrån de förhållanden som råder på platsen. De stödjer därför mark- och miljödomstolens krav på förstärkt säkerhet. De vill även nämna att länsstyrelsen under 2022 har upprättat ett vattenskyddsområde för Vänersborg med omnejd som har gräns cirka 800 meter från deponin.

### **REMISSYTTRANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN**

Mark- och miljööverdomstolen har inhämtat remissyttranden från SGI, Sveriges geologiska undersökning (SGU) samt Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vänersborgs kommun. De har yttrat sammanfattningsvis följande.

## SGI

Enligt villkor 6 i miljöprövningsdelegationens beslut ska en konstgjord biologisk barriär anläggas ovanpå och på sidorna av den befintliga täktbotten. Detta ska ske successivt. I beslutet redovisas hur bolaget beskrivit den verksamhet som ansökan gäller. Bolaget har där angett att den konstgjorda barriären planeras att anläggas successivt över det före detta täktområdet allt eftersom deponering sker och att detta innebär att lera läggs ut på botten och mot bergväggen inom ett begränsat område.

Mot bakgrund av att det förefaller osäkert hur den geologiska barriären kommer att anläggas, t.ex. utmed delar av bergväggarna, och att utformningen kan komma att variera inom området bedömer SGI att det kan vara befogat att behålla villkor 6.2 enligt mark- och miljödomstolens dom. Det ska dock tydligt framgå att detta villkor liksom tillsynsmyndighetens möjlighet att föreskriva ytterligare villkor bara gäller utvidgningen av deponin och den geologiska barriären.

Vad gäller villkor 19 uppfattar SGI att detta är beroende av vilken typ av sluttäckning som kommer att användas, vilket i sin tur beror på risken för läckage av lakvatten som inte passerar genom den geologiska barriären. SGI har svårt att uttala sig om risken för läckage men vill påpeka följande. Om täckningen ska utgöras av lermassor som bolaget framfört skulle bolagets förslag till villkor kunna användas. Sluttäckningen bör dock beskrivas i avslutningsplanen vilket är ett krav enligt villkor 18 i miljöprövningsdelegationens beslut. Ska sluttäckningen i stället utgöras av en mer komplicerad täckning med flera olika materialskikt bör detta tydligt framgå av villkor 19 eller möjligen villkor 18.

## SGU

Villkor 6.2 rör kravet på införande av deponiplan där deponiområdets stegvisa utvidgning redovisas. SGU har inga principiella synpunkter på deponiplanen och har därmed inga invändningar mot bolagets yrkande avseende detta villkor.

Det sluttäckningslager som NCC ämnar påföra innebär att ytavrinningen ökar och infiltrationen i deponin minskar, vilket är bra ur miljösynpunkt då större del av vattnet kan uppsamlas och ledas till behandling och effektiv kontroll.

Vad gäller bolagets yrkande om ändring av villkor 19 har SGU inget att invända. I det aktuella fallet finns ingen ansluten grundvattenförekomst som hade kunnat motivera strängare krav. Vidare håller SGU med länsstyrelsen om att det saknas skäl att föreskriva lika stränga krav på sluttäckning som om det var fråga om en deponi för icke-farligt avfall, där risk för lakning av föroreningar är större än hos inerta massor.

### **Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vänersborgs kommun**

Nämnden tillstyrker bolagets yrkanden. Nämnden delar bolagets bedömning att frågan om föroreningshalter för sluttäckningsmassorna bör vara en del av tillståndsramen. Som länsstyrelsen framfört regleras denna fråga delvis i villkor 18. Nämnden tolkar villkoret som att det i samband med inlämnandet av avslutningsplanen ges möjlighet att granska sluttäckningsmassorna.

Nämnden bedömer att påverkan på vattenskyddsområdet för Göta Älv och Vänersborgsviken inte behöver beaktas eftersom avrinning av vatten från deponin kommer att ske norrut mot Hästefjorden och inte söderut.

### **MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL**

#### Villkor 6.2

NCC har i såväl ansökningshandlingarna som senare ingivna yttranden förklarat att bolaget har för avsikt att upprätta en deponiplan. Även utan det villkor som mark- och miljödomstolen tillagt till miljöprövningsdelegationens beslut följer det därmed av det allmänna villkoret (villkor 1) att bolaget har en sådan skyldighet. Mark- och miljööverdomstolen bedömer ändå att det villkor som mark- och miljödomstolen lagt till är motiverat. Detta med tanke på att deponiplanen i praktiken reglerar den konstgjorda geologiska barriärens uppbyggnad och stegvisa utvidgning. Det finns därmed skäl att i



ett särskilt villkor föreskriva om en sådan deponiplan och möjliggöra för tillsynsmyndigheten att meddela villkor avseende deponins utvidgning. Ett tillägg av det slag som mark- och miljödomstolen gjort framstår inte heller som orimligt betungande för bolaget.

På grund av det anförda bör NCC:s yrkande om att villkor 6.2 ska upphävas inte vinna bifall. Mark- och miljödomstolens dom bör däremot ändras på så sätt att det tydliggörs att möjligheten för tillsynsmyndigheten att föreskriva ytterligare villkor uttryckligen begränsas till att avse utvidgningen av deponin och den geologiska barriären. Villkoret medför därmed inte en möjlighet för tillsynsmyndigheten att besluta om villkor avseende föroreningsinnehåll i samband med sluttäckning enligt villkor 19.

Vidare kan det, mot bakgrund av vad NCC har anfört om tillsynsmyndighetens möjlighet att besluta om för bolaget ingripande åtgärder, konstateras att vad mark- och miljödomstolen uttalat i domskälen om föroreningshalten i sluttäckningsmassorna (se s. 30 i mark- och miljödomstolens dom) inte innebär någon begränsning eller delegation i förhållande till det tillstånd som miljöprövningsdelegationen meddelat.

#### Villkor 19

Särskilt mot bakgrund av villkor 6 och NCC:s åtagande om den geologiska barriären och vad bolaget har åtagit sig i fråga om utförandet av sluttäckningen samt med beaktande av att endast inert avfall får deponeras instämmer Mark- och miljööverdomstolen i länsstyrelsens och SGU:s bedömning att de skärpta krav på sluttäckning som skulle bli följderna av mark- och miljödomstolens ändring av villkor 19 inte behövs. I denna del ska därför bolagets överklagande bifallas. Mark- och miljödomstolens dom ska ändras på det sättet att villkoret får den lydelse som miljöprövningsdelegationen bestämt.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs och Rikard Backelin, referent, tekniska rådet Kerstin Gustafsson samt t.f. hovrättsassessorn Cecilia Drum.

Föredragande har varit Anna Bergmark.



VÄNERSBORGS TINGSRÄTT  
Mark- och miljödomstolen

**DOM**  
2022-09-12  
meddelad i  
Vänerns borg

Mål nr M 3183-21

## **PARTER**

### **Klagande**

1. ARDE
2. MADE
3. GÖER
4. CHHÅ
5. Mattias Johansson

### **Motpart**

1. NCC Industry AB

Ombud: Advokaten ANLI

2. Länsstyrelsen i Västra Götalands län  
403 40 Göteborg

## **ÖVERKLAGAT BESLUT**

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, miljöprövningsdelegationens beslut den 29 juni 2021 i ärende nr 551-19527-2020, se bilaga 1

## **SAKEN**

Ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet, deponi för inert avfall, på fastigheterna A m.fl. i Vänerns borg kommun

---

## **DOMSLUT**

- A. Mark- och miljödomstolen avskriver målet såvitt avser Mattias Johanssons överklagande.

- B. Mark- och miljödomstolen ändrar endast miljöprövningsdelegationens beslut genom att lägga till ett nytt villkor och ändra lydelsen av två villkor.

Det nya villkoret ges följande lydelse.

- 6.2 Bolaget ska upprätta en deponiplan där deponiområdets stegvisa utvidgning redovisas. Planen ska ges in till tillsynsmyndigheten senast sex veckor innan anläggningsarbetena påbörjas. Tillsynsmyndigheten får föreskriva ytterligare villkor som kan föranledas av den ingivna planen.

Till befintligt villkor 16 ska följande stycke läggas till.

16. Tillsynsmyndigheten får även bestämma att kontrollen av från sedimentationsdammen utgående vatten ska omfatta analyser av andra ämnen än enbart de som omfattas av begränsningsvärden i villkor 15.

Villkor 19 ändras till följande lydelse.

19. Bolaget ska se till att deponin förses med sluttäckning innan verksamheten avslutas. Sluttäckningen ska vara så konstruerad att mängden nederbörd som passerar genom täckningen inte överskrider 50 liter per kvadratmeter och år. Arbetet med sluttäckning ska ske successivt. Innan sluttäckning av en etapp påbörjas ska bolaget till tillsynsmyndigheten redovisa en plan för kvalitetssäkring av sluttäckningen. Kvalitetssäkringsplanen ska innehålla uppgifter om säkerställande av sluttäckningens utformning, konstruktionsmaterial och arbetets utförande.

Sluttäckning av deponin ska vara klar så snart som möjligt efter avslutad deponering, dock senast två år efter avslutad deponering såvida inte tillsynsmyndigheten medger annat. När sluttäckningen är klar ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten för godkännande.

---

## BAKGRUND

Miljöprövningsdelegationen (MPD) vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslutade den 29 juni 2021 att lämna NCC Industry AB (NCC) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken för anläggande och drift av en deponi för inert avfall på fastigheterna A och B samt C och D i Vänersborgs kommun.

Tillståndet förenades med 19 villkor och 4 delegationer till tillsynsmyndigheten, varav bl.a. följande villkor är aktuella nu.

### Allmänt

4. Innan deponering påbörjas ska åtgärder vidtas för att förhindra att ovidkommande vatten från omgivningen infiltrerar med deponerat avfall.
5. Deponering inklusive sluttäckning får uppgå till en högsta höjd av +103 meter över havet (RH 2000).

### Deponering

6. En konstgjord geologisk barriär ska anläggas bestående av massor med minst en meter mäktighet med en permeabilitet mindre än  $1 \times 10^{-7}$  m/s eller motsvarande i enlighet med förordningen (2001:512) om deponering av avfall. Barriären ska anläggas ovanpå och på sidorna av den befintliga täktbotten och den kan anläggas successivt allteftersom deponering sker. Innan deponering får påbörjas ska utförandet och tätheten av den geologiska barriären verifieras av verksamhetsutövaren genom kontroll och godkännas av tillsynsmyndigheten.

### Buller

11. Buller från verksamheten inklusive transporter inom verksamhetsområdet får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än  
helgfri måndag–fredag kl. 06.00–18.00 50 dB(A)  
nattetid kl. 22.00–06.00 40 dB(A)

övrig tid

45 dB(A)

Begränsningsvärdena enligt första stycket ska kontrolleras genom mätningar vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätningar vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske så snart det har skett förändringar i verksamheten som kan medföra mer än obetydligt ökade bullernivåer och när tillsynsmyndigheten i övrigt anser att kontroll är befogad. Arbetsmoment som typiskt sett kan ge upphov till momentana ljudnivåer över 55 dB(A) utomhus vid bostäder får inte utföras nattetid (kl. 22.00–06.00).

#### Kontroll

16. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska möjliggöra en bedömning av om villkoren följs. I programmet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Programmet ska vidare omfatta rutiner för mottagningskontroll av avfall och registrering av det avfall som deponeras. Ett förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader efter att tillståndet har tagits i anspråk eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer.

#### Sluttäckning och efterbehandling

18. En aktuell avslutningsplan som beskriver avslutnings- och efterbehandlingsåtgärder för deponin ska finnas. Planen ska bland annat ange höjder, släntlutningar, stabilitet och naturvårdsåtgärder som planeras i samband med sluttäckning och efterföljande kontroller. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast i samband med att avfall börjar deponeras.
19. Arbetet med sluttäckning ska ske successivt. Sluttäckning av deponin ska vara klar så snart som möjligt efter avslutad deponering, dock senast två år efter avslutad deponering om inte om inte tillsynsmyndigheten medger annat. När sluttäckningen är klar ska detta anmälas till tillsynsmyndigheten för godkännande.

### **YRKANDEN**

**GÖER** (E) har överklagat MPD:s beslut och, så som talan slutligen bestämts, yrkat att det överklagade beslutet upphävs och tillståndsansökan avslås.

**ARDE** (F), **MADE** (G) och **CHHÅ** (H) har överklagat MPD:s beslut och, så som talan slutligen bestämts, yrkat att det överklagade beslutet upphävs och tillståndsansökan avslås.

**NCC** och **länsstyrelsen** har bestritt klagandenas yrkanden.

### **UTVECKLING AV TALAN SAMT INKOMNA YTTRANDE**

**GÖER** har till stöd för sin talan framhållit i huvudsak följande.

#### *Buller*

I villkor 11 anger MPD gränsvärden för buller inom verksamhetsområdet. NCC:s beskrivning av bullersituationen utmed väg 2060 mellan deponin och RV45 är felaktig och ofullständig. NCC har inte inkommit med bullerkartor i sin beskrivning av bullersituationen, något som miljö- och hälsoskydds nämnden efterlyst för att kunna bedöma bullersituationen vid fastigheter längs den aktuella vägsträckan. Miljö- och hälsoskydds nämnden hänvisar i sitt remissvar till mark- och miljödomstolens dom den 21 september 2016 i mål nr. M 691-16, där följande framgår.

*Den reglering som miljöprövningsdelegationen beslutat begränsar uttransporter från verksamheten till tiden mellan 06.30-15.30 vardagar. Av underlaget till tillståndsansökan framgår att bolaget utan större marginal klarar att hålla max 55 dB(A) mätt som ekvivalentvärde över ett helt dygn.*

*Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens uppfattning att det inte är meningsfullt att reglera dygnsekvivalenta värden, eftersom de störande*

*transporterna endast kommer att äga rum under de tider som anges i villkor 5. Det innebär att ett stort antal transporter kommer att passera på en begränsad tid, varför också det talar emot att ange villkor för dygnsekvivalent buller. Störningen orsakas således av att ett stort antal transporter med förhållandevis hög frekvens passerar under den tillåtna tiden.*

*Åtgärder för att tillförsäkra boende utmed vägen en rimlig utomhusmiljö på uteplatser i skyddat läge kan, på samma sätt som för maxbullernivåer, vara motiverade av höga ekvivalentnivåer som uppstår under en avgränsad tid av dygnet, dagtid. Av de mätningar som bifogats ansökan med miljökonsekvensbeskrivning framgår att Leq 55 dB(A) för tiden 06.30-15.30 troligen inte kan nås vid exponerad fasad utan skyddsåtgärder. För uteplats i skyddat läge torde 55 dB(A)-nivån kunna nås även om transporterna ökar något till följd av den utökade verksamheten; i vart fall om bullerskyddsåtgärder vidtas. Villkor 7 ska mot denna bakgrund ges den utformning som framgår av domslutet. Vad som i övrigt anförts i målet föranleder inte domstolen att ändra det överklagade beslutet.*

Villkor 7 utformades enligt följande av mark- och miljödomstolen.

*Buller från transporter på väg 2060 till och från täktverksamheten får vid uteplats i anslutning till byggnadens mest bullerdämpade sida på fastigheterna Kristinelund 1:7, Kristinelund 1:5 samt E inte någon gång under dygnet överskrida högre maximal ljudnivå än 70 dB(A) och inte överskrida ekvivalent ljudnivå 55 dB(A), mätt under den tidsrymd som utlastning och uttransporter får ske.*

Även NCC:s del av trafiken ska bedömas enligt mark- och miljödomstolens dom, det vill säga under den period transporter får ske (12h), och beräknas tillsammans med Swerocks täkttrafik samt övrig trafik, vilket också miljö- och hälsoskyddsnämnden påpekat i sitt remissvar.



Trafikökningen, som deponitillståndet tillför, försämrar en redan ansträngd boendemiljö för samtliga boende utmed väg 2060 mellan deponin och RV45. Deponitillståndet medför att Swerock minskar årsuttaget med 75 000 ton och NCC ges tillstånd att transportera in 100 000 ton/år. Totalt en ökning med 25 000 ton/år. Detta förhållande kräver tydliga villkor för hur ansvaret för den totala gemensamma ekvivalenta bullerbelastningen utmed väg 2060 ska fördelas. Det momentana maximala värdet (70 dBA) överskrids idag på hans altan/uteplats och kommer även fortsättningsvis att överskridas av båda företagens transporter eftersom fordonen som används är av samma slag. Detta framgår av bullerkartor framtagna av ÅF (numera Efterklang) som visar över 70 dBA på deras uteplats och över 60 dBA ekvivalentnivå vid fasad mot väg.

Under åren 2011-2021 har bullerproblemet sett ut enligt följande.

- Våren 2011 avsåg Swerock öka årsuttaget från 150 000 ton till 300 000 ton. Konsultföretaget WSP beräknade den ekvivalenta bullernivån vid 150 000 ton/år till 58.3 dBA och vid 300 000 ton/år till 60.0 dBA. WSP ersattes i maj 2011 av konsultföretaget ÅF som vid 150 000 ton/år istället kommer fram till 55 dBA.
- År 2012 ansöktes om 225 000 ton/år vilket beviljades av MPD. Angiven ekvivalent bullernivå - 55 dBA.
- År 2016 ansöktes om 300 000 ton/år. MPD beviljade. Angiven ekvivalent bullernivå - 55 dBA.
- År 2021. Deponiansökan om intransport av 100 000 ton/år, som totalt inkl. Swerocks uttag (225 000 ton/år) uppgår till 325 000 ton/år. Beviljas av MPD. Även här anges ekvivalent bullernivå till 55 dBA (ÅF/Efterklang)

Med detta kan konstateras att transporter av 325 000 ton/år, år 2021, genererar lägre ekvivalenta bullernivåer (55 dBA) än vad transporter av 150 000 ton/år gjorde 2011 (58.3 dBA). Detta utan att några bullerdämpande åtgärder vidtagits. Uppenbarligen godkänns sökandens uppgifter utan någon närmare analys. Tillsynsmyndigheten har fortfarande efter 5 år ännu inte lyckats förverkliga de krav som ställts i mark- och miljödomstolens dom.

*Vattenhantering*

Enorma vattenmängder måste hanteras i deponin, i varje fall i faktiska numeriska värden. På sidan 12 i tillståndet under rubriken "Hantering av yt- och grundvatten" skriver sökanden:

*"Tillrinnande vatten består huvudsakligen av ytvatten, men även en mindre del grundvatten."*

Risken för ytvatten från omgivande terräng betraktar han som nästintill obefintlig då täkten har ett högt läge i förhållande till omgivningen, varför det finns anledning att ifrågasätta NCC:s angivna fördelning av ytvatten resp. grundvattenintrång.

Enligt NCC:s egna uppgifter i Bergabs rapport (Utlåtande gällande inläckage grundvatten. UG19055B) uppgår den totalt utpumpade vattenmängden, inklusive nederbörd ( $65\ 000\ \text{m}^2 \times 820\ \text{mm}$ ), till  $133\ 689\ \text{m}^3$  per år varav grundvatten  $80\ 389\ \text{m}^3$  per år. Omräknat till snittvärde per dygn blir detta  $366\ \text{m}^3$  respektive  $220\ \text{m}^3$ .

Trots den stora grundvatteninträngningen i täkten, avslår MPD kravet på provtagning i privata brunnar. Detta vittnar om att MPD inte inser konsekvenserna av de stora inträngande vattenvolymer. Den geologiska undersökning som är utförd och presenterad i Bergabs rapport, går dessutom stick i stäv med de uppgifter som NCC lämnat om avlett vatten från täkten.

Provtagning i privata brunnar en nödvändig säkerhetsåtgärd, som visar status på vattenkvaliteten innan eventuell verksamhet påbörjas. Provtagning i privata brunnar behöver även inkluderas i kontrollprogrammet för att tidigt kunna upptäcka eventuella avvikelser. MPD:s krav i villkor 14 och 15 ger glädjande nog klarhet i diskussionerna om sedimentationsdammens storlek. Kravet om att uppehållstiden i dammen skall vara minst 48 timmar, anger samtidigt minivolymer på dammen.

GÖER har såsom skriftlig bevisning åberopat två bullerkartor från ÅF:s rapport 564574-rD den 28 september 2016.

**ARDE, MADE** och **CHHÅ** har till stöd för sin talan framhållit i huvudsak följande.

Tillståndet rubriceras deponi för ”inert avfall”. I klassningskoderna kan man dock läsa både borrhslam, betongslam och muddermassor.

Eftersom inte mängderna av de olika avfallstyperna har olika mängdbegränsningar finns risk att stora mängder av slam eller muddermassor tas emot vilket i så fall inte kan ses som inert enligt 3 a § förordningen (2001:512) om deponering av avfall, eftersom de kan äventyra yt- och grundvattenkvalitén. Dessa mängder behöver begränsas alternativt behöver tillståndsprövningen hantera deponin som om det inte vore inert avfall. Alternativt att detta resonemang i kontrollprogrammet och därmed ställer krav på extern provtagningen och åtgärder som om det vore en deponi för icke inert avfall.

Vattnet från lakvattendammen från den planerade deponin rinner ut i Kattholmsbäcken, som används som dricksvatten till betesdjur. Vattnet från bäcken översvämmar även betesmark och åkermark. För att kunna upprätthålla ett öppet landskap på dessa marker och fortsätta producera livsmedel är det av största vikt att vattnet inte påverkas av deponin. Av denna anledning behöver det finnas referensprover (sett över ett år för att få med alla årsvariationer) såväl som kontinuerliga prover i egenkontrollprogrammet som ser till att en god vattenkvalitet upprätthålls. Vid ett, av deponin påverkat vatten, måste åtgärder vidtas.

Det finns en stor potential att återanvända inert avfall (bygg och rivningsmassor) enligt Avfall Sverige för att stimulera återvinningen och inte nyttja mer naturresurser än nödvändigt. När ett företag som NCC, som har stora intäkter på att leverera material ur bergtäkter, kan man anta att intresset för att återvinna material är väldigt liten eftersom det då påverkar intäkterna om det inte får sälja nytt

material. Därför behöver det i tillståndsansökan villkoras att viss del av de mottagna massorna ska återgå i återvinning för att minska mängderna som deponeras såväl som mängderna som bryts från bergtäkterna men även för att det då ställer högre krav på bolaget att jobba med återvinning och hållbarhetsarbete.

**Länsstyrelsen i Västra Götalands län** har motsatt sig ändring av MPD:s beslut och har vidhållit de bedömningar som tidigare gjorts. Länsstyrelsen har vidare instämt i MPD:s ställningstaganden och bedömningar samt anfört följande beträffande förutsättningarna att anlägga en inertdeponi/geologisk barriär i den tidigare bergtäkten.

Platsen är lämplig och att användandet av ett sedan tidigare ianspråktaget markområde utgör god hushållning. Utredningarna har visat att berget övervägande är tätt, men samtidigt har vissa partier identifierats där kraven på geologisk barriär med självklarhet inte uppfylls på naturlig väg. Krav på anläggande av en geologisk barriär under och på sidorna av utfyllnaden har därför föreskrivits som ett villkor, bolaget har även själva åtagit sig att anlägga en sådan barriär. Utöver detta kommer en sedimentationsdamm anläggas för att omhänderta förekommande lakvatten. Länsstyrelsen anser därmed att det är visat att förutsättningarna för anläggande och drift av en inertdeponi är godtagbara enligt 19-21 § deponeringsförordningen (2001:512).

#### **BOLAGETS BEMÖTANDE**

NCC har motsatt sig ändring av MPD:s beslut och anfört bland annat följande.

#### **Bemötande av GÖER:s överklagande**

##### *Buller*

Redovisning av beräknade ljudnivåer från vägtrafik längs väg 2060 har redovisats i utförd bullerutredning (bilaga B2 till ansökan). För den aktuella fastigheten E (Klund XXX) redovisas ekvivalent ljudnivå 53 dBA samt maximal ljudnivå 74 dBA på fasad som vetter mot väg 2060 för det beräknade

värsta fallet ”Beräkningsfall 7 – Total trafikering enligt mätning 2019 + 10 st. tillkommande fordonsrörelser”.

På baksidan av E, där GÖER uteplats återfinns, framgår inte av utredningen beräknade ljudnivåer utan det beskrivs endast i rapporten att ”Bostadsfastigheten har en befintlig uteplats på baksidan av huset där ljudnivån understiger LAFmax 70 dBA och därmed underskrids riktvärdena för maximal ljudnivå på uteplats”.

För att förtydliga detta har bolaget bitt Efterklang att ta fram två bullerkartor (BF7 LAeq och BF7 LAFmax) som redovisar beräknade ljudnivåer kring E för beräkningsfall 7 enligt rapporten för att förtydliga gällande beräknade ljudnivåer på uteplats.

I Efterklangs förtydligande kan man utläsa att maximala ljudnivåer på baksidan av bostadshuset underskrider 70 dBA. Bullerkartorna inkluderar en reflex i egen fasad till skillnad från värden i tabell i rapporten som beskriver så kallade frifältsvärden. På bilaga BF7 LAeq syns detta speciellt tydligt på den sida av bostadshuset som vetter mot vägen där ljudnivåer visar högre nivå än det beräknade ekvivalent frifältsvärdet om 53 dBA som tabelleras i rapporten. Det är dock det tabellerade frifältsvärdet som ska bedömas mot riktvärden vad avser beräknade ljudnivåer på fasad.

Bolaget anser att det får anses klargjort att verksamheten inte medför risk för överskridande av riktvärden för vägtrafikbuller varken avseende maximala eller ekvivalenta ljudnivåer vid den aktuella fastighetens uteplats.

Bedömningen av buller från vägtrafik har gjorts enligt de riktlinjer och riktvärden som redovisas i Infrastrukturpropositionen 1996/97:53 samt Naturvårdsverkets vägledning från juni 2017 ”Riktvärden för buller från väg- och spårtrafik vid befintliga bostäder”. Dessa riktvärden som utgår från dygnsekvivalenta nivåer är idag praxis att använda avseende bedömning av vägtrafikbuller.

I den bullerutredning som Swerock utförde för den angränsande bergtäkten och som låg till grund i mål nr M 691-16, har beräkningarna av vägtrafikbuller utgått från en 9-timmars period. Att jämföra ljudnivåer som beräknas utifrån olika tidsperioder frångår dock gängse praxis för vägtrafikbuller på allmän väg.

Bolaget har i utförd bullerutredning utgått från praxis och beräknat vägtrafikbuller för dygnsekvivalenta bullernivåer. Beräkningarna har även gjorts kumulativt för den sammanlagda trafiken från bolaget och Swerock.

Att räkna all trafik utefter en 9-timmars period utmed väg 2060 innebär skarpare bullerkrav för bolagets trafik än vad som är praxis avseende buller från vägtrafik på allmän väg. Skäl till ett sådant undantag saknas i föreliggande fall bolaget motsätter sig således ändring av villkor 11 gällande buller.

#### *Vattenhantering*

Bolaget vill återigen anföra att det finns stora osäkerhet kring de avlästa flödesmängderna, på grund av inläckande tillskottsvatten via breddning från närliggande sumpskogsområde, vilket har beskrivits i Bergabs kompletterande PM till den hydrogeologiska utredningen. Bolaget har under prövningen åtagit sig att åtgärda detta innan deponering påbörjas. GÖER:s beräkning av vattenbalansen utifrån avlästa flödesmängder är därmed ovidkommande och felaktig.

Bolaget anlät under framtagande av ansökan Bergab för att utreda de hydrogeologiska förhållandena i täkten, se bilaga B1 till ansökan. För att undersöka bergets egenskaper etablerades bergborrhål och tester utfördes i syfte att beräkna bergets hydrauliska konduktivitet. Placeringen av borrhålen genomfördes i syfte att hitta de mest vattenförande sprickorna. De tester som utfördes visar att berget är tätt (geometriskt medelvärde för den hydrauliska konduktiviteten har beräknats till  $4,2 \times 10^{-8}$  m/s). Detta har också verifierats via bolagets och Bergabs observationer på plats. Vid dessa tillfällen har täktväggarna varit i princip torra med endast få

fuktgenomslag på några ställen. Bolaget har också åtagit sig att anlägga en konstgjord geologisk barriär på täktbotten och på sidorna i enlighet med deponiförordningens krav.

Det saknas bebyggelse i närområdet till den planerade verksamheten. Närmaste enskilda vattentäkt ligger på stort avstånd från verksamheten. Inom avrinningsområdet uppgår avståndet till närmaste bostadshus norr om deponiområdet till ca 800 m. Väster om täkten uppgår avståndet till närmaste bostadshus vid Kattholmen till ca 1,1 km.

Risken för att verksamheten skulle påverka yt- eller grundvattenkvalitet i enskilda brunnar på dessa avstånd bedöms utifrån bergets täthet och vidtagna skyddsåtgärder som mycket liten.

Bolaget kommer inom ramen för egenkontrollen att etablera grundvattenrör uppströms och nedströms verksamheten för att mäta grundvattennivå och grundvattenkvalitet regelbundet under drifts- och efterbehandlingsfas. Omfattning av mätning och provtagning kommer att regleras i kontrollprogrammet för täkten.

Bolaget anser sammantaget att det av GÖER:s överklagande inte redovisas synpunkter som medför att det finns skäl för ändring av tillstånd eller villkor.

### **Bemötande av ARDE:s, MADE:s och CHHÅ:s överklagande**

#### *Klagorätt*

De överklagandes fastigheter ligger mer än 5 kilometer från det ansökta verksamhetsområdet. Samtliga av dessa fastigheter är belägna uppströms och ligger heller inte längs transportvägen till området. De framförda synpunkterna i överklagandet berör allmänna intressen och medför inte risk för skada eller olägenhet för de rubricerade fastighetsägarna. Bolaget anser med utgångspunkt från detta att MADE m.fl. inte bör betraktas som sakägare i det aktuella målet och att de därmed bör sakna talerätt.

Bolaget vill dock anföra att referensprovtagning av vatten och sediment i Ullasjön och Kattholmsbäcken kommer att utföras innan deponering av avfall påbörjas. Uppföljande provtagning kommer därefter ske minst en gång vart femte år, vilket också villkorats i det överklagade beslutet. Villkoret bedöms fortsatt vara tillfyllest för uppföljning av verksamheten.

Särskilt om hydrogeologiska förhållanden och tekniska förutsättningarna för att anlägga en deponi/geologisk barriär i en bergtäkt

Bolaget har i ansökan och kompletterande handlingar utrett de hydrogeologiska förutsättningarna för att anlägga en deponi för inert avfall i bergtäkten i Näverdraget. Den hydrogeologiska utredningen omfattade även fältförsök för att platsspecifikt undersöka den hydrauliska konduktiviteten. Utredningen visar att berget är tätt och har få vattenförande sprickor. Den planerade verksamheten kommer inte ge upphov till några förändrade grund- eller ytvattenflöden. Bolaget har i komplettering av ansökan åtagit sig att anlägga en konstgjord geologisk barriär på botten av deponin samt på sidorna i enlighet med kraven i deponiförordningen. Utifrån bergets täthet och den konstgjorda geologiska barriären anser bolaget att det får anses vara klarlagt att kravet i deponiförordningen gällande den geologiska barriärens hydrauliska konduktivitet på  $1 \times 10^{-7}$  m/s är uppfyllt. Det finns inga krav på sluttäckning av deponier för inert avfall i gällande lagstiftning, eftersom deponering endast får ske av massor med låg lakbarhet.

Av ansökan framgår att deponiöverytan efter avslutad verksamhet kommer utformas med fall åt omgivande diken för att minska framtida grundvattenbildning. Bolaget vill dock anföra att det är möjligt att sluttäcka deponin med lermassor för att ytterligare minska grundvattenbildningen efter det att verksamheten avslutats. Detta är dock inte nödvändigt för att säkerställa funktionen efter avslutad verksamhet.



Den aktuella lokaliseringen innebär mycket fördelaktiga möjligheter för uppsamling av ytvatten. Avledning av vatten sker till en dimensionerad sedimentationsdamm innan vidare avledning sker till den konstgjorda Ullasjön. De massor som avses att tas in har låg lakbarhet och risken för att verksamheten skulle påverka grundvattenkvaliteten på så stort avstånd bedöms vara mycket liten. Vattenprover på utgående vatten kommer att tas kontinuerligt och det har i beslutet angetts begränsningsvärden för halter i utgående vatten.

MPD har i beslutet tillstyrkt lokaliseringen utifrån att det är långa avstånd till närmaste bostäder och få motstående intressen. Att anlägga deponin i en tidigare bergtäkt innebär att tidigare opåverkade markområden inte behöver tas i anspråk och verksamheten berör därmed inte heller några skyddade natur- eller kulturvärden. Verksamheten står heller inte i strid med kommunala planer eller riksintressen för natur- eller kulturmiljö eller friluftslivet.

Bergtäktens stabila botten och omgivande kanter är en fördel att nyttja för en deponi då de är långsiktigt stabila och därmed finns ingen risk för yttre sättningar och stabilitetsproblem. Det ersätter också specifika skyddsåtgärder för detta syfte. Risken för ras och skred är också låg vid anläggande av deponi i en tidigare bergtäkt både under drifts- och avslutningsfas.

Bolaget anser att kraven gällande lokalisering tekniska förutsättningarna avseende hydrogeologiska förhållanden i deponiförordningen (2001:512) och i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2004:10) ska anses vara uppfyllda gällande att anlägga en deponi i den före detta bergtäkten.

#### **GENMÅLE FRÅN DE KLAGANDE**

**GÖER** har anfört i huvudsak följande med anledning av NCC:s yttrande.

Vid möte den 17 juni 2019 beslutade länsstyrelsen bl.a. att "det till ansökan om tillstånd ska bifogas en liten miljökonsekvensbeskrivning". I detta skede saknades bl.a. uppgifter om hur stort inläckaget är i täkten. På vaga grunder i samrådsskedet

togs alltså detta beslut. Ett beslut som enligt dokumentet heller inte kunde överklagas. Först senare fick NCC ett föreläggande från länsstyrelsen om att inkomma med efterfrågade uppgifter. I Bergabs utlåtande (ug19055B), daterat den 27 augusti 2020, redovisades dessa uppgifter. De utpumpade vattenmassorna uppgick till 133 689 m<sup>3</sup> per år. I det nu överklagade beslutet berörs inte dessa faktauppgifter. Frågan är om MPD haft tillgång till uppgifterna. Om den konstgjorda geologiska barriären inte fungerar som planerat, måste det finnas en plan för åtgärder om grundvattnet kontamineras. Det ifrågasätts om täkten då ska tömmas och saneras och vem som står kostnaden.

Årsnederbörden för Vänersborg är 820 mm/år. Nedfallet över deponiytan (65 000 m<sup>2</sup>) blir alltså  $820 \times 65\,000 = 53\,300\,000$  mm. Skillnaden mellan den totala vattenmängden 133 689 m<sup>3</sup> /år och årsnederbörden 53 300 m<sup>3</sup>, blir 80 389 m<sup>3</sup>, vilket alltså är volymen på det inträngande vattnet i täkten. Inläckande vatten via bräddning från närliggande sumpskogsområde som påstås, är inte möjlig eftersom täcktkrönet är avsevärt högre än omgivande mark. Detta konstateras enkelt via topografisk karta eller ännu hellre, med ett besök på platsen. Att både NCC och Swerock som i omgångar drivit täkten sedan år 2000, har gjort detta utan att åtgärda ett kostsamt ytvatteninflöde, är osannolikt. Troligen är inte täkten längre lönsam att driva med de stora vattenmängder som tränger in.

På sidan 7 i beslutet under "De åtaganden som sökanden gjort" nämns inte den konstgjorda geologiska barriären. Att det i ansökan råder otydlighet i frågan om geologisk barriär, påpekar även SGU i sitt yttrande.

På sidan 12-13 beskrivs i mark- och miljödomstolens dom i mål M 691-16 vad som gäller sedan 5 år tillbaka. Bland annat att dygnsekvivalent bullerberäkning inte ska tillämpas vid beräkning av transporter till och från täkterna, utan istället beräknas över den som tid utlastning får ske, dvs under 9 timmar.

I ansökan för tillståndet på 300 000 ton/år anges den ekvivalenta nivån till 55 dBA med knapp marginal, beräknat som dygnsekvivalent. Beräknat över 9h, blir

ekvivalentnivån istället cirka 60 dBA. En ytterligare ökning med 25 000 ton/år resulterar naturligtvis i ännu högre ekvivalenta värden. Transporterna från de båda täkterna måste bedömas tillsammans och inte var för sig.

**ARDE, MADE och CHHÅ** har anfört följande med anledning av NCC:s yttrande.

De är klagoberättigade. Den tänkta deponin är belägen som lägst på 73 möh och MADE:s m.fl. fastigheter är belägna på 64 möh. Dessa fastigheter är alltså belägna nedströms den tänkta deponin. Det är mycket allvarligt att NCC inte vet åt vilket håll bäcken rinner när de ska anlägga en så stor potentiellt miljöfarlig deponi. Utöver detta faktafel kan man ifrågasätta vad NCC har för belägg för att MADE:s m.fl. talan inte ska räknas eftersom avståndet är mer än 5 km till deponin. Vattnet i bäcken hamnar i de stillastående våtmarksområdena på MADE:s m.fl. åkermarker.

#### **REMISSYTTRANDEN**

**Sveriges geologiska undersökning (SGU)** har anfört följande.

Ansökan ger en bra redovisning över verksamhetsområdets geologi och avrinning, där jordlagren är tunna och berg i dagen är vanligt förekommande. Bergart och sprickriktning beskrivs. Ansökan omfattar en hydrogeologisk utredning där ett antal bergborrade observationsrör har undersökts, bl.a. genom vattenförlustmätning. Bergets genomsläpplighet beskrivs och sätts i relation till den täthet som kan begäras vid upprättande av en geologisk barriär. Bergtäktens/deponins vattenbalans redovisas på ett trovärdigt sätt. Avrinningen sätts i relation till närliggande markavvattningsföretag som inte kommer att påverkas. SGU noterar att det vatten som läcker in till täkten/deponin består av nederbörd som faller direkt över täkten/deponin, inläckande ytvatten samt inläckande grundvatten, där grundvattnet utgör en relativt liten andel. Avskärande diken planeras vilket i ett första skede kommer att minska mängden inläckande ytvatten. I ett senare, efterbehandlat skede,

antas dessa diken fungera uppsamlade för den nederbörd som inte infiltrerar genom deponins sluttäckning.

Vatten från den tidigare bergtäkten ska pumpas ut via sedimentationsdamm, tills dess att täkten är så utfylld av deponerade massor att inläckande grund- och ytvatten minskar och till slut upphör. SGU håller med om att hydrauliken i omgivningen styrs in mot täkten så länge som täktens bottennivå är lägre än omgivande grundvattenyta. Att detta är fallet bör verifieras genom egenkontroll/grundvattennivåmätning i omgivande borrhål. Om/när deponerade massor fyllt ut hela bergtäkten så kommer dock grundvatten från deponin att transporteras med det allmänna grundvattenflödet. SGU håller också med om att vid en i framtiden efterbehandlad täkt så kommer den största mängden vatten (som faller direkt på deponin) att ledas ner till uppsamlade diken som kommer att leda detta vatten med självfall till sedimentationsdamm och vidare avrinning med ytvattensystemet. Systemet med pumpning till sedimentationsdamm under deponeringsfasen och självfall till sedimentationsdammen efter efterbehandling kommer att utgöra en god grund för omgivningskontroll.

SGU vill i sammanhanget framföra att ansökan till viss del är otydlig huruvida en geologisk barriär ska konstrueras eller inte. Argumentationen i den hydrogeologiska utredningen går ut på att en geologisk barriär inte ska behövas, med hänvisning till bergets täthet. Samtidigt framkommer i dialog med MPD att länsstyrelsen har föreslagit villkor gällande en uppbyggd geologisk barriär i enlighet med förordningen (2001:512), vilket bolaget har tillstyrkt. SGU väljer dock att kommentera förutsättningarna att utelämna den uppbyggda geologiska barriären - tack vare det relativt täta berget - i enlighet med ursprunglig hydrogeologisk utredning.

SGU saknar en helt genomgripande beskrivning av bergborrhålens konstruktion. Det är vanligt att bergborrhål fodras ytligt, i övergång mellan jord och berg. Foderrören brukar då nå några meter ner i berg. Vattenförlustmätningar i sådana hål kan därmed missa förutsättningarna att redovisa bergets ytligt förekommande

sprickighet eller vittringszon. SGU menar att detta kan vara en systematisk brist och att det därmed saknas kunskap om bergets vittrade/uppspruckna ytliga zon. Utifrån detta resonemang så borde en geologisk barriär åtminstone etableras i kontakt med bergtäktens översta metrar.

En annan förutsättning som ansökan inte beskriver är den sprängzon som etableras under bergtäktens drift. Den forskning som bedrivits kring detta rör sig oftast om sprängzonen vid tunneldrivning. Under sådana förutsättningar brukar man prata om några meter ökad sprickighet vid tunnelhorisonten. Vid bergtäkter kan man förmoda att sprängverkan varit kraftigare vilket möjligen kan innebära att sprängzonen sträcker sig ytterligare några meter ut från brythorisonten. SGU menar dock att utanför denna sprängzon vidtar bergmassan med sina normala egenskaper och K-värden.

SGU anser att det givetvis skulle kunna finnas enskilda sprickor, som inte fångas upp av grundvattenutredningens undersökningsmetodik med vattenförlustmätning, och som skulle kunna vara mer öppna än vad som antagits. Sådana sprickor skulle givetvis kunna transportera lakvatten ett visst avstånd ut från deponin. SGU noterar dock att ansökan har redovisat att det är ett betryggande avstånd till närmast skyddsvärda grundvattenobjekt (t.ex. bergborrade uttagsbrunnar där ansökan anger att den närmaste bebyggelse som finns ligger ca 800 m från verksamhetsområdet).

Frånsett de begränsningar som SGU beskriver ovan, om bergets ytliga sprickighet och den sprängzon som kan förekomma i bergtäktens ytterområde, så kan SGU hålla med om att bergets täthet (låga K-värden) säkert kan vara i paritet med de täthetskrav som ställs på geologiska barriärer som de framförs i förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

**Statens Geotekniska Institut (SGI)** har anfört följande.

*Geotekniska förutsättningar*

I avsnitt 4.5 i underlag 3 anges att "med föreslagen utformning bedöms risken för skred vara mycket låg, Sättningar kan dock förekomma i mindre omfattning. Initiala

sättningar bedöms dock utvecklas under verksamhetstiden och kan åtgärdas under drift av verksamheten. Sättningar på längre sikt kan förekomma, men bedöms vara av begränsad omfattning. Bolaget avser att inspektera deponins skredrisk och sättningsbeteende regelbundet. Vid behov görs även mätningar och eventuellt stabiliserande åtgärder i samråd med en geotekniker." SGI föreslår att ett kontrollprogram upprättas för utläggning och packning av massor samt av utfyllnadens höjd och släntlutningar. SGI anser att detta kan minska risken för arbetsproblem under utläggningen av massorna. Detta kan vara speciellt viktigt vid utläggning av leror och siltjordar och vid utläggning av muddermassor. I avsnitt 4.2 i underlag 3 berör bolaget detta genom att påpeka att massorna kommer att läggas upp ett sätt som medför att risken för sättningar och skred minimeras.

#### *Hydrogeologiska förhållanden*

I detta avsnitt uttalar sig SGI inte om berggrundens förmåga att fungera som barriär är acceptabel eller ej, utan enbart om de osäkerheter som finns i undersökningsdata.

De hydrogeologiska egenskaperna och rådande situation är undersökt och beskriven i underlag 4 och 5. För att få en bättre bild av rådande topografi har vi också använt oss av lantmäteriets senaste underlag (huvudsakligen från tjänsten "min karta" och i "Datamängd grid 1 m").

Bergets hydrogeologiska egenskaper har undersökts i 7 borrhål, varav två (BH1905 och BH1906) indikerat något högre hydraulisk konduktivitet och därför även mätts i 9-meterssektioner. Båda hålen pekar på att vattengenomsläppligheten är störst mellan ca 6 och 15 meters djup. Det är dock oklart vilken nivå detta motsvarar i förhållande till nuvarande täktbotten, men gissningsvis bör det då finnas en något högre sannolikhet för genomsläppliga (transmissiva) sprickor i berget på en nivå ovan och/eller nära täktbotten. Det är också oklart om de sprickor som bidragit till konduktiviteten är flacka eller brantstående, och om det är en eller flera sprickor som står för merparten av transmissiviteten. Täktbotten uppges i underlag 3 till nivå +73 möh, medan deponins slutliga maxnivå anges till +103 möh. Nivån för dräneringsdikens högsta punkt närmast täktgränsen (mellan deponeringsmassor och

berg) uppskattas till ca +90 möh. Opåverkad grundvattenyta anges till mellan +76-87 möh. Bergväggarna (täktväggarna) har besiktigats vid flera tillfällen enligt underlag 5 och då varit "i princip torra". Det är dock oklart om dessa observationer är giltiga även vid tidpunkter då grundvattennivåerna i landsdelen är på sina maximala "normalnivåer". Det är även oklart om de torra täktväggarna beror på ett tätt berg eller på att området närmast täkten är dränerat in mot täkten.

I allmänna råd till 19 § deponeringsförordningen (2001:512) i handbok 2004:2 anges bland annat följande: Transporttiden bör beräknas i det eller de lager som har den högsta hydrauliska konduktiviteten eller som i kombination ger den kortaste strömningstiden till den skyddsvärda recipienten.

En högtransmissiv vattenförande spricka kan liknas vid "lager" i detta fall. Det är dock mer oklart för SGI vad som ska anses vara en skyddsvärd recipient i omgivningen. Är det grundvattnet i den närmaste berggrunden eller är det närliggande vattendrag/sjö, eller möjligen närmaste dricksvattenbrunn? Detta kan vara avgörande för om berget i sitt nuvarande, naturliga tillstånd ska anses vara en fungerande barriär.

I en fylld och avslutad deponi utan pumpning av grundvatten kan grundvattennivån i deponin förväntas etablera sig i en någorlunda balans med (samma trycknivå), eller möjligen ligga något högre än i omgivande berg. En hydraulisk gradient från en avslutad deponi mot omgivande berg, i någon riktning, kan därför inte helt uteslutas. Om förekomsten av högtransmissiva sprickor inte kan uteslutas, vilket inte kan sägas vara visat i nuvarande underlag, så skulle lokalt förekommande transporttider eventuellt inte klara kravet på transporttiden i 19 § deponeringsförordningen.

Om man vill minska osäkerheterna kring detta så skulle en teoretisk beräkning i förenklade hydrauliska beräkningar i modeller med konservativt valda trycknivåer i deponi samt i tänkt(-a) recipient(-er) kunna hjälpa. Modellen bör då baseras på verkliga data, om möjligt från något av de två borrhålen BH1905 eller BH1906. Via

filmning i dessa kan antal vattenförande strukturer lokalisera (och eventuellt också dess orientering), vid återfyllning efter tömning av hålet. Därefter kan man ansätta maximalt möjlig transmissivitet för vald(-a) spricka(-or), för att återspegla den rapporterade, beräknade konduktiviteten. På detta vis kan man ansätta rimliga värden i en flödesmodell för att ge stöd för om berget i sig uppfyller kriterierna för naturlig barriär. Med denna typ av underlagsdata kan man också göra probabilistiska analyser med avseende på förekomsten av transmissiva sprickor som kan leda lakvatten från deponi till omgivande recipient, samt utvärdera om kraven på en naturlig barriär kan anses vara uppfylld.

### **BOLAGETS BEMÖTANDE**

NCC har anfört följande med anledning av remissinstansernas yttranden.

#### *SGI:s yttrande*

SGI lämnar i sitt yttrande kommentarer gällande geotekniska förutsättningar och hydrogeologiska förhållanden.

Gällande geotekniska förutsättningar föreslår SGI ett kontrollprogram för utläggning och packning av massor samt utfyllnadens höjd och släntlutningar för att minska risken för arbetsproblem under utläggning av massorna. Detta kan vara speciellt viktigt vid utläggning av leror och siltjordar och vid utläggning av muddermassor.

SGI lyfter att det är oklart vad om anses vara en skyddsvärd recipient i omgivningen. SGI anför också att för att minska osäkerheterna gällande transporttider till recipient så skulle en teoretisk beräkning i förenklade hydrauliska beräkningar med konservativt valda trycknivåer i deponier och recipient kunna hjälpa. Utökade beräkningar skulle därmed vara till hjälp för att utvärdera om kraven på en naturlig barriär kan anses vara uppfyllda.

Bolaget vill med anledning av yttrandena gällande de geotekniska förutsättningarna anföra att det kontrollprogram som tas fram kommer innefatta deponeringsplan samt beskrivning av uppföljningsåtgärder. Bolaget har god kunskap om drift av



liknande deponier och det faktum att deponering sker med omgivande bergväggar bidrar till att minska geotekniska risker under drift och efter avslutad verksamhet. Bolaget har i tillståndet också villkor om att en aktuell avslutningsplan ska finnas, vilken ska ange bland annat höjder, släntlutningar och stabilitet på massorna. Planen ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast i samband med att avfall börjar deponeras. Bolaget bedömer således att denna fråga är reglerad i föreskrivet tillstånd.

Bolaget har anlitat Bergab för att utföra förtydligande beräkningar av transporttid till recipient, (se bilaga 1 till bolagets bemötande). Enligt Naturvårdsverkets allmänna råd i handbok 2004:2 bör begreppet recipient i detta sammanhang tolkas som ett grundvatten, ytvatten eller markområde som inte får förorenas till följd av behovet av skydd för människors hälsa, miljön i form av levande resurser eller ekosystem eller något annat förutsebart berättigat intresse.

I detta fall ligger närmaste vattenförekomst ca 4 km nordväst (Stora Hästefjorden). Denna ligger dock inom ett annat avrinningsområde. Närmaste vattenförekomst nedströms befintligt täktområde är Östra Hästefjorden ca 8 km nordväst om aktuellt område. Närmaste bostadshus med dricksvattenbrunn ligger ca 800 m från befintligt område och utgör därmed närmaste enskilda och allmänna intresse, varmed beräkningar av transporttiden har skett till denna fastighet.

Transporttiden för lakvattnet har i de förtydligande beräkningarna utförts både deterministiskt och stokastiskt. Den deterministiska beräkningen har utgått från ett extremt konservativt antagande om att den högt uppmätta hydrauliska konduktiviteten ska finnas i en spricka eller sprickzon med utbredning direkt mot recipienten och vara uthållig hela avståndet mellan täkt och recipient.

Denna extremt konservativa deterministiska beräkning ger då en transporttid på 423 dygn till recipient utan konstgjord geologisk barriär. Den stokastiska beräkningen som tar hänsyn till osäkerheter i den hydrauliska konduktiviteten och den effektiva porositeten visar att den mest sannolika transporttiden, dvs.

50-percentilen är 1 314 år. Beräkningar av 25%-percentilen ger en transporttid motsvarande ca 17 år. Detta innebär att sannolikheten är 75 % att transporttiden är längre än 17 år.

Bolaget anser sammantaget att det inte kan föreligga tvivel om att transporttiden för lakvattnet till recipient överstiger ett år, vilket är kravet enligt 19 § i deponiförordningen. Bolaget kommer som tidigare nämnts även att anlägga en konstgjord geologisk barriär, vilket kommer öka transporttiden ytterligare.

*SGU:s yttrande*

SGU har i yttrandet kommenterar förutsättningarna att utelämna den uppbyggda geologiska barriären utifrån det relativt täta berget.

Sammanfattningsvis anför SGU att:

- Ytligt uppsprucket/vittrat berg bör inte stå i direkt kontakt med deponerade massor utan denna miljö bör skyddas genom en uppbyggd geologisk barriär.
- En sprängzon i kontakt med ytligt uppsprucket berg kan utgöra särskild risk för spridning, denna kontaktzon bör skyddas genom en uppbyggd geologisk barriär en bit ner i bergtäkten.
- Den geologiska barriären bör etableras i kontakt med ytligt berg även vid infarten till deponin på samma sidor som vid övriga sidor av deponin.
- Framtida diken som anläggs i kanten mot deponerade massor bör skyddas genom uppbyggnad av en barriär av rena massor som också kan motstå erosion.

Bolaget har med anledning av de inkomna yttrandena anlitat Bergab att besvara uppkomna frågor gällande de hydrogeologiska förutsättningarna, (se bilaga 1 till bolagets bemötande). Svaren utgår från samma förutsättningar som angetts i SGU:s och SIG:s yttrande, dvs. utan en konstgjord geologisk barriär på plats.

SGU menar i sitt yttrande att sprängzonen från brytningen inte beskrivits i ansökan, vilket ger ett mer uppsprucket berg och därmed ökad genomsläpplighet. SGU påtalar dock själva att utanför denna sprängzon vidtar bergmassan med sina

normala egenskaper och hydrauliska konduktivitet. Det är alltså av mindre vikt att beskriva berget som är påverkat från brytningen jämfört med det opåverkade berget.

SGU anför i sitt yttrande att det ytliga berget inte bör stå i kontakt med deponerade massor och att den sprängzon som har kontakt med vattnet bör skyddas genom en uppbyggd geologisk barriär en bit ner i tåkten. Bolaget har dock i komplettering av ansökan åtagit sig att anlägga konstgjord geologisk barriär på botten och sidorna av deponin, vilket även villkorats i tillståndet.

SGU menar att infarten till deponin utgör samma risk och bör skyddas särskilt. Bolaget vill med anledning av detta anför att infarten består av en ca 20 m bred öppning för väg ner i den framtida deponin, vilken behövs för den praktiska hanteringen vid uppläggning av massorna. Vägen är hårdgjord med hårt packat grusmaterial och kontaktytorna mellan ytberg och framtida deponimassor bedöms därmed komma att vara väldigt begränsade. Den deterministiska beräkningen som redovisas i avsnitt 2.1 i bilaga 1 visar att transporttiden vid den extremt konservativa beräkningen är 423 dagar från täkt till recipient. Det bedöms därför inte vara rimligt att kräva extra tätning av infarten ner deponiområdet.

De diken som anläggs längs med kanten av deponerade massor kommer att anläggas på rena massor, vilka kan motstå erosion i enlighet med SGU:s yttrande. Detta har varit en förutsättning i projekteringen av anläggningen, även om det inte uttryckts explicit i inlämnade handlingar.

#### *Sammanfattning*

Bolaget har i sin redovisning i målet klargjort att de eventuella farhågor eller osäkerheter som funnits beträffande den geologiska barriären inte är befogade och att för såväl allmänna som enskilda intressen kommer transporttiden till recipient att vara tillräcklig för det avfall som deponeras.

## **DOMSKÄL**

Mark- och miljödomstolen har den 30 maj 2022 hållit sammanträde i målet med syn på platsen.

Mattias Johansson har återkallat sitt överklagande och målet ska därför avskrivas såvitt avser hans överklagande.

### **Klagorätt**

Bolaget har anfört att MADE, ARDE och CHHÅ inte bör betraktas som sakägare i målet och att de därmed bör sakna talerätt mot bakgrund av att deras fastigheter ligger mer än 5 kilometer från det ansökta verksamhetsområdet uppströms och inte heller längs transportvägen.

Domstolen konstaterar att MADE:s, ARDE:s och CHHÅ:s samtliga har fastigheter drygt 5 kilometer nedströms de bäckar som avleder vatten från verksamhetsområdet. Domstolen anser att risken för att lakvatten från den av MPD tillståndsgivna deponin ska påverka vattenkvaliteten i berörda vattendrag visserligen är låg, men att talerätt ändå föreligger.

### **Buller**

GÖER har anfört att buller från de transporter som deponiverksamheten kommer att ge upphov till kommer att försämra en redan ansträngd boendemiljö för samtliga boende utmed väg 2060 mellan deponin och RV45. Han har även hänvisat till ett villkor för transporter som gäller för den angränsande bergtäkten (mark- och miljödomstolens dom den 21 september 2016 i mål nr. M 691-16). Av villkoret följer att buller från transporter på väg 2060 till och från täktverksamheten vid uteplats i anslutning till byggnadens mest bullerdämpade sida på tre fastigheter invid väg 2060 inte någon gång under dygnet får överskrida högre maximal ljudnivå än 70 dB(A) och inte får överskrida ekvivalent ljudnivå 55 dB(A), mätt under den tidsrymd som utlastning och uttransporter sker.

Bolaget har anfört att bullersituationen vid aktuella fastigheter inte är oacceptabel med hänvisning till beräkningar av buller från transporter på väg 2060 som visar att maximal bullernivå, LAFmax, inte överskrider 70 dB(A) vid uteplats och att ekvivalent frifältsvärde på fasad beräknats till under 53 dB(A).

Vid sammanträdet den 30 maj 2022 har den person som utfört bolagets bullerberäkningar förklarat att beräkningarna avseende buller från transporter bl.a. utgått från den medelhastighet som uppmätts vid en trafikflödesmätning av Trafikverket 2018. Den skillnad i buller mellan beräkningar vid olika tillfällen som GÖER påtalat uppges i stor utsträckning kunna förklaras med att tidigare beräkningar utgått från föregående trafikflödesmätning som uppmätte en något högre medelhastighet.

Domstolen konstaterar att den ansökta verksamheten vid maximal verksamhet och utan samordning av transporter uppges innebära viss ökning av antalet transporter från dagens ca 20 fordonsrörelser per arbetsdag till ca 30 fordonsrörelser per arbetsdag. Bolaget har dock uppgett att man avser att verka för att samordna transporter med närliggande bergtäkt för att minska det totala antalet transporter, vilket bedöms medföra att antalet transporter inte kommer att öka jämfört mot idag. Vid den senaste trafikflödesmätningen, utförd av verksamhetsutövaren till den angränsande bergtäckten uppmättes 812 fordon, varav 18,7 % var tung trafik på väg 2060 öster om infarten till täkten. Domstolen anser att ovan angivna förhållanden innebär att de transporter som verksamheten medför inte utgör hinder för meddelat tillstånd. Förhållandena bedöms visserligen kunna utgöra en reglerbar följd-verksamhet, men domstolen delar ändå bolagets uppfattning att det inte behöver föreskrivas ytterligare villkor för att minska buller vid berörda bostäder. En sådan reglering kan även vara tveksam av flera olika skäl utöver vad bolaget anfört (jfr. Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom den 15 juli 2020 i mål M 2302-19).

### Vattenförhållanden

GÖER har i fråga om utpumpningen av länshållningsvatten anfört att det finns anledning att ifrågasätta bolagets angivna fördelning mellan ytvatten och grundvatten. Han anser att resultaten från den flödesmätning som bolaget utfört 2019/2020 visar att inläckaget av grundvatten är omfattande. Bolaget har med hänvisning till ett sakkunnigutlåtande baserat på tidigare underlag, observationer i tälkten och hänvisning till möjliga felkällor anfört att inläckaget av grundvatten är av ringa volym.

Domstolens uppfattning är att redovisad flödesmätning, så som GÖER anfört, indikerar att inläckaget av grundvatten kan vara större än vad bolagets beräkningar visar. Bolagets beskrivningar av förhållandena framstår trots det som rimliga och finns heller inga uppgifter, eller indikationer, om att befintliga förhållanden medför problem med avsnänkta grundvattennivåer i omgivningarna.

Grundvattenbortledningen från den utbrutna tälkten kommer dessutom att minska allt eftersom tälktens botten och väggar tätas med en konstgjord geologisk barriär. Om bolagets uppgift om att en del av länshållningsvattnet utgörs av ovidkommande vatten från omgivningen stämmer så kommer av MPD fastställt villkor 4 innebära att mängden länshållningsvatten minskar och att förutsättningarna för att detta ”ovidkommande vatten” kan bidra till viss ytterligare grundvattenbildning. Risk för att den av MPD tillståndsgivna verksamheten kan komma att påverka grundvattennivåer och grundvattnets kvalitet bedöms därmed inte utgöra hinder för det meddelade tillståndet. Inte heller finner domstolens skäl att särskilt föreskriva om kontroll av grundvattennivåer i omgivningarna.

MADE m.fl. har anfört att den av MPD tillståndsgivna verksamheten kan äventyra yt- och grundvattenkvalitén, vilket kan vara skadligt för recipienterna nedströms intill aktuella vattendrag betande djur.

Domstolen anser att en väl fungerande mottagningskontroll av det avfall som ska deponeras utgör en förutsättning för den tillståndsgivna verksamheten. Meddelade villkor 7 – 9 tillsammans med kravet på en väl dimensionerad sedimentationsdamm

enligt villkor 14 bedömer domstolen fylla en viktig funktion i detta sammanhang. I fråga om grundvattenkvalitet under deponins driftsfas, bedöms utöver en fungerande mottagningskontroll även de båda geologiska barriärerna, naturlig och konstgjord, säkerställa att påverkan blir marginell. Det hindrar emellertid inte att domstolen anser att det är lämpligt att risken för påverkan minskas ytterligare genom att tillståndet kompletteras med ett villkor som tydliggör att det ska finnas en deponiplan där deponiområdets stegvisa utvidgning redovisas samt att tillsynsmyndigheten får föreskriva ytterligare villkor som kan föranledas av den ingivna planen. Domstolen anser även att det kan vara motiverat att mottagningskontrollen följs upp genom kompletterande analyser av fler ämnen i från sedimentationsdammen utgående vatten, så som t.ex. klorid och fluorid. Villkor 16 ska därför kompletteras med ett stycke om att tillsynsmyndigheten får bestämma att sådana kompletterande analyser ska genomföras.

Under målets handläggning har domstolen även övervägt hur kravet på tillräcklig transporttid för lakvatten genom en geologisk barriär enligt 19 och 20 §§ förordningen om deponering av avfall uppfylls på lång sikt, under efterbehandlingsfasen och därefter (deponins passiva fas). Domstolens bedömning är att det inte till fullo går att förutse hur grundvattenströmningen i berget runt den utbrutna tälten kommer att påverkas när den fyllts upp med deponimassor med varierande hydraulisk konduktivitet. Grundvattennivåerna bedöms dock i huvudsak komma återställas i berget runt den efterbehandlade deponin. Det kan även ses som troligt att grundvattennivåerna i deponin i huvudsak kommer att ansluta till grundvattennivåerna i omgivande berg. Domstolens uppfattning är att det därmed finns en risk att deponin, med den konstgjorda geologiska barriären, kommer att fungera som ett badkar där nederbörd över deponin orsakar ett lakvatten som inte kan transporteras genom en geologisk barriär utan rinner över ”kanten” ut i omgivningen.

För att undvika att så sker anser domstolen, trots vad som anges i Naturvårdsverkets Handbok ”Deponering av avfall (2004:2), att deponin vid efterbehandling behöver utformas med en tätande sluttäckning. Vid sammanträdet den 30 maj 2022 har bolaget godtagit att deponin efterbehandlas med sådan tätande sluttäckning.

Synpunkter på hur tätningen ska utformas framfördes emellertid inte. Domstolen anser att det är lämpligt att det ska framgå av villkor att sluttäckningen ska konstrueras i enlighet med vad som gäller för deponier för icke-farligt avfall enligt 31 § förordningen om deponering (2001:512). Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vänersborg har till MPD framfört att föroreningshalten i de översta massorna vid sluttäckning av deponin inte bör överskrida KM eller naturliga bakgrundshalter i området. Domstolen anser att det kan vara en lämplig utgångspunkt, men att det är en fråga som kan bestämmas i samband med att sluttäckning av de enskilda deponietapperna planeras. Befintligt villkor 19 ska ändras så att ovan angivna reglering av sluttäckningen framgår av villkoret.

**HUR MAN ÖVERKLAGAR**, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 3 oktober 2022.

Susanne Mörkås

---

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Susanne Mörkås, ordförande, och tekniska rådet Gunnar Barrefors samt de särskilda ledamöterna Thomas Hammarlund och Lars Rosén. Föredragande har varit beredningsjuristen Leon Wadman.